

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2022; 8(1): 96-99

© 2022 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 16-11-2021

Accepted: 18-12-2021

ಡಾ.ಕೆ.ಜಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ
ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು (Autonomous)
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ

ಡಾ.ಕೆ.ಜಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರುಗಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಟೇಟ್ ವೈಡ್ ಏರಿಯಾ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ (SWAN), ಸ್ಟೇಟ್ ಡ್ಯಾಟಾ ಸೆಂಟರ್ಸ್ (SDCs) ಮತ್ತು ಕಾಮನ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ (CSCs)ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ [NIC], ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ (STQC), ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಡ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್ (C-DAC), ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಗೌನ್ರಾನ್ಸ್ (NISG) ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪ ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಮರ್ಥ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ 20 ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸೂಚನಾಲಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಸೂಚನಾಲಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಟೈಫೆಂಡ್ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆ ನಂತರ 15 ಸೂಚನಾಲಯಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಕೂಡ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ದರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ಆದಾಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಿಂದಿ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು, ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ಕುಟುಂಬಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತದಿಂದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು “ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಗೌರ್ನೆನ್ಸ್” [CEG] ಮತ್ತು “ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್” [IIM], ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿಗ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ 24 ಘಂಟೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸೂಚನಾಲಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಬಳಕೆದಾರರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ

Corresponding Author:

ಡಾ.ಕೆ.ಜಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ
ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು (Autonomous)
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜನತೆಗೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನುರಿತ ಪರಿಣಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ".

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ "ಗ್ಯಾನ್‌ದೂತ್" ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆ ಕೇವಲ ಖಾಸಗಿ ಸೈಬರ್ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಇಲ್ಲದ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ, ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 4 ರಿಂದ 5 ಘಂಟೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ 2004 ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ "ಲೋಕವಾಣಿ" ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸೀತಾಮರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಒಂದೇ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಕೇವಲ ಶೇ.38% ರಷ್ಟಿದ್ದು ಶೇ.88% ರಷ್ಟು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಹಿಂದಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗಾಗಿ 109 ಲೋಕವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರದೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಸೈಬರ್ ಕೇಂದ್ರಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ವಿವರ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಗಳ ವಿವರ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪರವಾನಗಿ ಅರ್ಜಿ, ಜಿ.ಪಿ.ಎಫ್, ಖಾತೆಯ ವಿವರ, ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿವರ, ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯೂ ಕೂಡ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರ ಜೂನ್ 2000 ದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ (Friends) ಎಂಬ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ತಿರುವನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ನಂತರ 2002ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ 'ಜನ ಸೇವನಾ ಕೇಂದ್ರಮ್ಸ್' (J.S.K.s) ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. "ಜನ ಸೇವನಾ ಕೇಂದ್ರಮ್ಸ್"ಗಳಿಂದ ಜನರು/ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಜನತೆಗೂ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯ 2002ರಲ್ಲಿ "ಲೋಕ ಮಿತ್ರ" ಹಾಗೂ "ಜನ ಮಿತ್ರ" ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇ-ಮಿತ್ರ ಎಂಬ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇ-ಮಿತ್ರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸೈಬರ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಜನರಿಂದ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶುಲ್ಕ ಮರುಪಾವತಿ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜನತೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 1999ರಲ್ಲಿಯೇ ಇ-ಸೇವಾ ಎಂಬ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಕಂದರಾಬಾದ್ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ 2001ರ ನಂತರ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಜನತೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೈನಂದಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 2003ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿನ ಬೇಡಿಕೆ, ಪೂರೈಕೆ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುಗಳ ದರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಇ-ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂಬ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪಾರದರ್ಶಕಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಎಂಬ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಚೆನ್ನೈ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಹಲವಾರು ಮಾಹಿತಿ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ದಿಗ್ಗಜ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 1997 ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 2009ರ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 4560/- ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲವಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪೂರಕ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವೈದ್ಯರು ತಾವು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದಲೇ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ, ವಿಮಾ ಇಲಾಖೆ, ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ STAR (Smart Transparent Accountable Responsive) ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಗಣಕೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ”.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 2001ರ ನಂತರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಗೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪರ್ಕ (District Wide Area Network - DWAN) ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 4000ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕರರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಂಪರ್ಕದಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉಪ ನೋಂದಣಿ ವಿಭಾಗವೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೌಕರನಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಗಮ [Computer Maintenance

Corporation-CMC] ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ 2005ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪುರಸಭೆ (ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ) ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಈ ಹಂತದ ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ವಸ್ತುಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯ ದರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ವಿಪುಲವಾದ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 718 ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಖಜಾನೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಆನ್ ಲೈನ್ ಮೂಲಕವೇ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿಯ ಆಡಳಿತ, ಆರೋಗ್ಯ ಆಡಳಿತ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಆಹಾರ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಹರಿಯಾಣ, ಉತ್ತರಾಂಚಲ, ಸಿಕ್ಕಿಂ, ಪಂಜಾಬ್, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ, ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ, ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪೋಲಿಸ್, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಪಾರ್ಕ್‌ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನತೆಗೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತವು 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಖಜಾನೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕಾತಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು “ಯುವಾ.ಕಾಂ” (Yuva.com) ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯ

ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ 224 ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯುವ.ಕಾಂ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 4 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ರೂ. 500 ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅದರ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ”.

ಭಾರತದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

References

1. Shirin Madan. E-Governance for Development : A Focus on India, Palgrave Macmillan Publication, New Delhi, 2009, 210-214.
2. India : E-Readiness Assessment Report-2003, Chapter – 3, Ministry of Information Technology, Government of India, Available at <http://mit.gov.in>. 13/10/2010.
3. Access at <http://sitapur.nic.in/lokavani/rojgar/iima-nov-2005.pdf>,9/11/2010.
4. Kiran Nair B. Fast, Reliable, Instant, Efficient Network for the Disbursement of Services, Compendium of E-Governance for India, Routledge Publication, New Delhi, 2006, 136-139.
5. Meetal Saxena. ICT in Rural India, E-Governance, ICFAI University Press, 2008, 178-184.
6. Subhash Bhatnagar. One Stop Shop for Electronic Delivery of Services, Role of Public Private Partnership, Sage Publications, New Delhi, 2006, 172-184.
7. Rajkumar. E-procurement, Compendium of E-Governance Initiatives in India, University Press, New Delhi, 2008, 13-17.
8. <http://goirectory.nic.in.tamilunadu.htm>. cited at 01.05.011. 9.30 am.
9. <http://maharashtra.nic.in>
<http://goodirectory.nic.in.maharashtra.htm> cited at 30th April on 8.00 pm
10. <http://west Bengal.nic.in> cited at 2nd May, 2011 on 1.20 pm
11. [http:// JammuKashmirgovt.nic.in](http://JammuKashmirgovt.nic.in) cited 1st May, 2011, 7.30 pm.
12. <http://bihar.nic.in> cited at 1st May, 2011, 8.30 p.m.